

DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI

Statistični podatki potrjujejo propadanje goriškega gospodarstva

Narastanje življenjskih stroškov - Veliko nazadovanje izvoza povrtnine in sadja

GORICA, 3. — Sliko gospodarskega propada, ki ga je Gorica doživela v letu 1952, si bomo lahko ustvarili šele ob koncu leta, ko bodo zbrani potrebni podatki po delovanju posameznih podjetij, o odpušilih in pač pa nam je sedaj že dobro znano gospodarsko stanje prebivalstva v lanskem letu, kot je v letu 1951. V ta namen smo se poslužili podatkov mesečne statistike ISTAT, ki jih je povzel tudi mesečni goriški trgovski zbornik.

Iz navedenih podatkov se vidi, da je predvsem, koliko stane življenje v pokrajinskem središču. Za podlago služijo leto 1938, ki jo v statistiki označujejo z eno.

Podatki statističnega urada kažejo, da so življenjski stroški v letih 1949, 1950 in 1951 tako narasli:

Prehrana: 62.04 - 61.47 - 65.06.
Oblacija: 53.90 - 53.48 - 63.88.
Elektrika, plin in kurivo: 39.02 - 40.99 - 44.10.
Stanovanje: 3.38 - 4.69 - 9.02.
Različni stroški: 41.86 - 41.93 - 47.89.

Ako vzamemo povprečje za leto 1949, znaša leta 1952 za leto 1951 znaša 53.24.

Številke potrjujejo tudi propadanje našega zelenjavnega in sadnega trga, ki sta predvsem v slovenskih rokah. Medtem ko so v letu 1949 odpeljali za goriškega glavnega kolodvoza 7.327 stotov povrtnine in sadja, se je ta količina v letu 1950 znižala na 2.405 stotov in na 945 stotov v letu 1951.

Iz navedenega lahko zaključimo, da pada v vedno slabši položaj predvsem goriški revnejši človek, katerega odpirajo na vse močnejše načine z višanjem cene življenjskih potrebščin, medtem ko ni nikogar, ki bi se zavzemal za znižanje plač. Popolnoma naravno je.

KINO

VERDI, 16.30: »Ognjeni krst«.

A. Moury.

VITTORIA, 17: »Veliki Carso«.

M. Lanza.

CENTRALE, 17: »Polstolletni dogodi«.

Kinematografski dokumentarji o ljudeh in dogodkih v zadnjih petdesetih letih.

MODERNO, 17: »Abba« pesem v vetru, G. Lugo.

da se zato kupna moč plač revnejši ljudi stalno niža in da si sedaj že ne morejo privoščiti niti najnujnejšega.

Istočasno pa goriški upravniki nimajo pred očmi tega nevarnega stanja, ampak se zadovoljujejo z organiziranjem voljskih parad, ki ozračje razburja. Goričani prav gotovo ne povprašujejo po ukrepih take vrste. Veliko bolj bi jim bilo pri srcu, ako bi se vsi odgovorni ljudje v Gorici resno lotili proučevanja nastajajočega gospodarskega stanja in res nekaj napravili, da bi se nevarnost odstranila.

Gorica je bila zaradi politike italijanske vlade odtrgana od svojega naravnega zaledja in

sedaj prenaša vse posledice rimskega nepremišljenega političnega ravnanja. Se je čas, da vladi ljudje spoznajo zmožnosti, ki jo načeljujejo s provokatorskim dejanjem proti sosednji republiki in obratno svoj politiki v smeri resničnega sporazumevanja. Gorica bi lahko tudi v pogojih nove upravno politične razmejitve lahko vsaj za silo živela, če bi na italijanski strani videli koristi, ki jih lahko prinese Gorici Jugoslaviji na podlagi medsebojnega trgovanja.

Seveda je za to potrebna italijanska dobra volja in pripravljenost, odgovoriti se provokacijam, netenju mržnje proti Slovincem itd.

Učiteljske v št. Petru Slovenov ustanova za vzgojo janičarjev

Vzgajajo jih v sovražstvu do lastnega naroda - Službe dobe samo oni učitelji, ki pozabijo na svoje ljudstvo

Letos 22. oktobra je preteklo 86 let, odkar so se naše dedice in pradedice izrekli s plebiscitom za Italijo. Prevarani po predplebiscitni italijanski kampanji so bili vsi tudi prepričani, da se jim bo bolje godilo pod liberalno Italijo, od katere so pričakovali, da jim bo vrnila stare svobode in teritorialne pravice in narodne pravice, saj jim je takratna Avstrija skoraj vse te pravice odrekala.

Toda zgodilo se je ravno nasprotno. Od dneva, ko smo prišli pod Italijo, nismo doživeli nobene svobode, ampak vse, kar smo doživeli, je bilo teden za teden več svobode, ki jo je Italija dala obljubljene pravice in svobode, ki nam jih je pred plebiscitom zagotavljala, nam je odvzela, kar smo jih imeli pod Avstrijo. Ko pa so naše dedice in dedice videli, da so jih Italijani s svojimi obljubami prevarali, so začeli sovražiti Italijo. Zato? Naši dedice se niso s plebiscitom za Italijo hoteli predati pravici do slovenskih sol in

niso hoteli, da bi jim v javnih uradih prepovedali govoriti njihov jezik, da bi jim uničili vse, kar je bilo domaćega, slovenskega.

Volili so za Italijo, da bi izboljšala življenjske pogoje, da bi se razvijali na gospodarskem, političnem, socialnem in kulturnem teritoriju, kot so jim pred plebiscitom obljubili. Italijanske oblasti pa so storile vse ravno nasprotno. Oslabile so gospodarstvo beneških Slovincov, odrekale so jim pravico do političnih organizacij. Ustavili niso nobene slovenske šole, slovenskim duhovnikom pa so prepovedali, da bi otroke učili v cerkvah v slovenski in, kakor so delali do tedaj. In zato ni čuda, da so zaradi vseh teh krivice beneški Slovinci obrnili Italiji hrbet. Sovražili so italijanske šole, ker so jih v njih potujevali in ker niso hoteli odpreti tudi slovenskih šol.

Ko so Italijani to videli, so si pač mislili, da ne bi bilo slabo uporabljati takšna sredstva, kakršna so uporabili Turki za vzgojo janičarjev. Leta 1878, ko je dvajset let potem, ko smo prišli pod krilo rimske vlade, pod državo, ki je bila srednje krščanska in demokracija, so ustanovili v št. Petru Slovenov učiteljske za potujevanje beneških Slovincov.

Namen ustanovitve tega učiteljskega je bil, da naredijo iz beneških Slovincov čim več janičarjev, t. j. da bi beneški učitelji sami potujevali svoje ljudstvo. In znano je, da so bili janičarji čez hrujo sovražniki svojih očetov, svojega materinskega jezika kot pa tisti ljudje, ki so se janičarje vzgajali. Italijanske oblasti so vodile vse čas in vodilo je danes takšno politiko.

Stari otrok v Beneški Sloveniji žalostno majoje z glavami, ki domači učitelji - janičarji, se niti ne zavedajo svojega poretka in h kateremu narodu pripadajo. Drugi beneški Slovenci jim odgovarjajo, da bi učitelji niso neumni; če bi se namreč zavedali svoje narodnosti, bi seveda morali iti kopat premog v belgijske rudnike kakor stotine in stotine zavednih beneških Slovincov. V Beneški Sloveniji bi ne bilo kruha in službe zanje, ko ga ni za ostale zavedne Slovence.

Didaktični ravnatelj in šolski oskrbniki dajejo v Beneški Sloveniji službo samo takim učiteljem, ki so zagrizeni sovražniki svojih bratov slovenskega jezika in so kvalificirani potujevalci slovenskih otrok. Te nam pri tisti delu, da je samo v dolini Nadice nad 60 učiteljev in učiteljic, ki se več let čakajo za man na službeno mesto.

Te resnice ni lahko prikriti, saj so se meseca aprila sestali v št. Petru Slovenov vsi ti brezposelni učitelji ter spreje-

li resolucijo, da jim morajo čimprej preskrbeti službo ter resolucijo poslati prefektu in šolskemu oskrbniku, Morja so ti učitelji brez dela, ker ne so vzgajali lastnega ljudstva.

Na prošnjo teh učiteljev, naj jim priskrbi službo, odgovarjajo oblasti, da jih ne morejo zaposliti, češ da ima že vsaka sola v dolinah Nadice svojega učitelja. To pomeni, da šolskim oblastem ni prav nič mar brezposelnosti učiteljev teh dolin. Njim zadostuje, da sola še nadalje izoblikuje nove janičarje in da se zaposlijo zvesti učitelji v zlah, kar razna, roduje beneške slovenske otroke. Če to ne bi bilo res, bi šolske oblasti preskrbele službo učiteljem iz Nadice doline v Furlaniji ali kje drugje.

Tudi profesorji učiteljske v št. Petru Slovenov skrbijo za to, da dobe diplomu samo takšni mladinci, ki so zagrizeni sovražniki slovenskega naroda. Vsek mladeniči, ki gre študirati na to učiteljsko morajo postati dobri janičarji, če hoče uspeti. Če pa pokaže, da ljubi svoj narod, ne postane nikdar učitelj.

Učitelji slovenske narodnosti, ki dobe na tem učiteljskem diplomu za italijanske učitelje vedno pravico, da je naša govorica samo bastardno narrečje. Mi seveda tem učiteljem ne zamerimo, ker reveži ne vedo, kaj govorijo, ker jih v šoli ne uče resne zgodovine. Mi pa zamerimo profesorjem in šolskim oblastnikom, ki tako lažno vzgajajo naše mladince.

Prav italijanske šolske oblasti so krive, če naše ljudstvo ne zna pravilnega slovenskega knjižnega jezika. Krivo je tudi italijanski učiteljski v št. Petru Slovenov, ki že 74 let nasilno razaroduje beneške Slovence. Italijanskim oblastnikom lahko povemo, če bi bila tako imenovana demokracija Italija ustanovljena 1878, leta št. Petru Slovenov slovensko učiteljsko mesto italijanskega, bi naše ljudstvo poznalo in govorilo pravilni knjižni slovenski jezik, ki pravi govore drugod v Sloveniji.

Tem oblastnikom pa tudi lahko povemo, da italijanske učiteljske v št. Petru Slovenov, ki se spopadajo s tem, da se jim ne upejo izpolniti njegove glavne naloge: t. j. popolnoma zatreti slovenski jezik v Beneški Sloveniji. Naše ljudstvo govori skoraj po vseh vaseh Beneške Slovenije prav lepo slovensko, kar pomeni da ljubi in brani svoj materini jezik. To pomeni, da po naših žilah teče in polje je vedno topla slovenska kri, ki nam ne dovoli, da bi zatajili svoj materini jezik.

Ce k vsemu temu prištevamo še novo kamnito ograjo, ki bo šla vzdolž vsega velesejma, centralni vlak v bivšem paviljonu namenjenem avtomobilskim razstavam, ter še nešteto drugih drobnih, a vendarle pomembnih pridobitev, moramo ugotoviti, da se bo letošnji velesejem predstavil v mnogo ugodnejši obliki. Razdelitev velesejskega prostora je več ali manj znana.

V prvem reprezentativnem poslopiju na desno od vhodnih vrat bodo v priležni razstavljali razni stroji in to predvsem živalni stroji ter optika, v prvem nadstropju pa bo prva mednarodna razstava kaviarja in Jugoslavije. V prvem nadstropju pa bo uradna razstava Francije, in nekateri avstrijski razstavljavci.

Jugoslovanska udeležba bo letos došla obsežnejša kot je bila lani. To vidimo že iz površine razstavnega prostora. Lani je jugoslovanski paviljon zasedal 320 kv. metrov, letos pa centralna kolektivna razstava nekaj manjša, ker bo obsegala 300 kv. metrov. Zato pa se pridružuje še 150 kv. metrov, na katerih bo razstavljala Jugoslavija v okviru razstave lesa in 50 kv. metrov, katere bo zasedala poseben kiosk. Pojdimo lepo po vrsti po vseh teh treh razstavnih prostorih.

Na osrednjem razstavnem paviljonu bosta imeli glavno besedo Avstrija in Jugoslavija. V palači narodov bodo v priležni od leve proti desni razstavljali Madžarska, Avstrija in Jugoslavija. V prvem nadstropju pa bo uradna razstava Francije, in nekateri avstrijski razstavljavci.

Jugoslovanska udeležba bo letos došla obsežnejša kot je bila lani. To vidimo že iz površine razstavnega prostora. Lani je jugoslovanski paviljon zasedal 320 kv. metrov, letos pa centralna kolektivna razstava nekaj manjša, ker bo obsegala 300 kv. metrov. Zato pa se pridružuje še 150 kv. metrov, na katerih bo razstavljala Jugoslavija v okviru razstave lesa in 50 kv. metrov, katere bo zasedala poseben kiosk. Pojdimo lepo po vrsti po vseh teh treh razstavnih prostorih.

Na osrednjem razstavnem paviljonu bosta imeli glavno besedo Avstrija in Jugoslavija. V palači narodov bodo v priležni od leve proti desni razstavljali Madžarska, Avstrija in Jugoslavija. V prvem nadstropju pa bo uradna razstava Francije, in nekateri avstrijski razstavljavci.

Jugoslovanska udeležba bo letos došla obsežnejša kot je bila lani. To vidimo že iz površine razstavnega prostora. Lani je jugoslovanski paviljon zasedal 320 kv. metrov, letos pa centralna kolektivna razstava nekaj manjša, ker bo obsegala 300 kv. metrov. Zato pa se pridružuje še 150 kv. metrov, na katerih bo razstavljala Jugoslavija v okviru razstave lesa in 50 kv. metrov, katere bo zasedala poseben kiosk. Pojdimo lepo po vrsti po vseh teh treh razstavnih prostorih.

Na osrednjem razstavnem paviljonu bosta imeli glavno besedo Avstrija in Jugoslavija. V palači narodov bodo v priležni od leve proti desni razstavljali Madžarska, Avstrija in Jugoslavija. V prvem nadstropju pa bo uradna razstava Francije, in nekateri avstrijski razstavljavci.

Jugoslovanska udeležba bo letos došla obsežnejša kot je bila lani. To vidimo že iz površine razstavnega prostora. Lani je jugoslovanski paviljon zasedal 320 kv. metrov, letos pa centralna kolektivna razstava nekaj manjša, ker bo obsegala 300 kv. metrov. Zato pa se pridružuje še 150 kv. metrov, na katerih bo razstavljala Jugoslavija v okviru razstave lesa in 50 kv. metrov, katere bo zasedala poseben kiosk. Pojdimo lepo po vrsti po vseh teh treh razstavnih prostorih.

Na osrednjem razstavnem paviljonu bosta imeli glavno besedo Avstrija in Jugoslavija. V palači narodov bodo v priležni od leve proti desni razstavljali Madžarska, Avstrija in Jugoslavija. V prvem nadstropju pa bo uradna razstava Francije, in nekateri avstrijski razstavljavci.

Peč pri Gorici

Ali je to svoboda tiska?

Ko je na dan vojaške parade v Gorici naš urednik prišel v uredništvo, ga je službojuči orožnik v večji stavbi, kjer ima »Primorski« dnevniki urednišvo, precej surovno vprašal, kam gre, čeprav je vedel, da je goriški urednik. »Primorskega« dnevnika, Postal ga je, naj mu izroči fotografski aparat, češ da ima ukaz onemogočiti fotografiranje parade. Orožnikova onemaga je bila celo tako dober, da je našemu uredniku očital, da je zlikal parado in da so ga videli vojniki, čeprav to sploh ni res.

Orožnik je aparat pridržal do odpadne. Šele tedaj so našega urednika pozvali na policijo, kjer mu je funkcionar aparat vrnil in dejal, da bi moral napraviti prošnjo.

Naš urednik ni imel namena siliti parade, ampak je odšel samo v uredništvo na delo. Ali je to dovolj tehten vzrok za odvzem fotografa?

In končni konec, ali je dovoljeno imeti fotografski aparat in ga nositi, ali pa to ni dovoljeno?

Takšna sikaniranja oblasti res ni treba?

Učitelji slovenske narodnosti, ki dobe na tem učiteljskem diplomu za italijanske učitelje vedno pravico, da je naša govorica samo bastardno narrečje. Mi seveda tem učiteljem ne zamerimo, ker reveži ne vedo, kaj govorijo, ker jih v šoli ne uče resne zgodovine. Mi pa zamerimo profesorjem in šolskim oblastnikom, ki tako lažno vzgajajo naše mladince.

Prav italijanske šolske oblasti so krive, če naše ljudstvo ne zna pravilnega slovenskega knjižnega jezika. Krivo je tudi italijanski učiteljski v št. Petru Slovenov, ki že 74 let nasilno razaroduje beneške Slovence. Italijanskim oblastnikom lahko povemo, če bi bila tako imenovana demokracija Italija ustanovljena 1878, leta št. Petru Slovenov slovensko učiteljsko mesto italijanskega, bi naše ljudstvo poznalo in govorilo pravilni knjižni slovenski jezik, ki pravi govore drugod v Sloveniji.

Tem oblastnikom pa tudi lahko povemo, da italijanske učiteljske v št. Petru Slovenov, ki se spopadajo s tem, da se jim ne upejo izpolniti njegove glavne naloge: t. j. popolnoma zatreti slovenski jezik v Beneški Sloveniji. Naše ljudstvo govori skoraj po vseh vaseh Beneške Slovenije prav lepo slovensko, kar pomeni da ljubi in brani svoj materini jezik. To pomeni, da po naših žilah teče in polje je vedno topla slovenska kri, ki nam ne dovoli, da bi zatajili svoj materini jezik.

Ce k vsemu temu prištevamo še novo kamnito ograjo, ki bo šla vzdolž vsega velesejma, centralni vlak v bivšem paviljonu namenjen avtomobilskim razstavam, ter še nešteto drugih drobnih, a vendarle pomembnih pridobitev, moramo ugotoviti, da se bo letošnji velesejem predstavil v mnogo ugodnejši obliki. Razdelitev velesejskega prostora je več ali manj znana.

V prvem reprezentativnem poslopiju na desno od vhodnih vrat bodo v priležni razstavljali razni stroji in to predvsem živalni stroji ter optika, v prvem nadstropju pa bo prva mednarodna razstava kaviarja in Jugoslavije. V prvem nadstropju pa bo uradna razstava Francije, in nekateri avstrijski razstavljavci.

Jugoslovanska udeležba bo letos došla obsežnejša kot je bila lani. To vidimo že iz površine razstavnega prostora. Lani je jugoslovanski paviljon zasedal 320 kv. metrov, letos pa centralna kolektivna razstava nekaj manjša, ker bo obsegala 300 kv. metrov. Zato pa se pridružuje še 150 kv. metrov, na katerih bo razstavljala Jugoslavija v okviru razstave lesa in 50 kv. metrov, katere bo zasedala poseben kiosk. Pojdimo lepo po vrsti po vseh teh treh razstavnih prostorih.

Na osrednjem razstavnem paviljonu bosta imeli glavno besedo Avstrija in Jugoslavija. V palači narodov bodo v priležni od leve proti desni razstavljali Madžarska, Avstrija in Jugoslavija. V prvem nadstropju pa bo uradna razstava Francije, in nekateri avstrijski razstavljavci.

Jugoslovanska udeležba bo letos došla obsežnejša kot je bila lani. To vidimo že iz površine razstavnega prostora. Lani je jugoslovanski paviljon zasedal 320 kv. metrov, letos pa centralna kolektivna razstava nekaj manjša, ker bo obsegala 300 kv. metrov. Zato pa se pridružuje še 150 kv. metrov, na katerih bo razstavljala Jugoslavija v okviru razstave lesa in 50 kv. metrov, katere bo zasedala poseben kiosk. Pojdimo lepo po vrsti po vseh teh treh razstavnih prostorih.

Na osrednjem razstavnem paviljonu bosta imeli glavno besedo Avstrija in Jugoslavija. V palači narodov bodo v priležni od leve proti desni razstavljali Madžarska, Avstrija in Jugoslavija. V prvem nadstropju pa bo uradna razstava Francije, in nekateri avstrijski razstavljavci.

Jugoslovanska udeležba bo letos došla obsežnejša kot je bila lani. To vidimo že iz površine razstavnega prostora. Lani je jugoslovanski paviljon zasedal 320 kv. metrov, letos pa centralna kolektivna razstava nekaj manjša, ker bo obsegala 300 kv. metrov. Zato pa se pridružuje še 150 kv. metrov, na katerih bo razstavljala Jugoslavija v okviru razstave lesa in 50 kv. metrov, katere bo zasedala poseben kiosk. Pojdimo lepo po vrsti po vseh teh treh razstavnih prostorih.

Na osrednjem razstavnem paviljonu bosta imeli glavno besedo Avstrija in Jugoslavija. V palači narodov bodo v priležni od leve proti desni razstavljali Madžarska, Avstrija in Jugoslavija. V prvem nadstropju pa bo uradna razstava Francije, in nekateri avstrijski razstavljavci.

Jugoslovanska udeležba bo letos došla obsežnejša kot je bila lani. To vidimo že iz površine razstavnega prostora. Lani je jugoslovanski paviljon zasedal 320 kv. metrov, letos pa centralna kolektivna razstava nekaj manjša, ker bo obsegala 300 kv. metrov. Zato pa se pridružuje še 150 kv. metrov, na katerih bo razstavljala Jugoslavija v okviru razstave lesa in 50 kv. metrov, katere bo zasedala poseben kiosk. Pojdimo lepo po vrsti po vseh teh treh razstavnih prostorih.

Na osrednjem razstavnem paviljonu bosta imeli glavno besedo Avstrija in Jugoslavija. V palači narodov bodo v priležni od leve proti desni razstavljali Madžarska, Avstrija in Jugoslavija. V prvem nadstropju pa bo uradna razstava Francije, in nekateri avstrijski razstavljavci.

Jugoslovanska udeležba bo letos došla obsežnejša kot je bila lani. To vidimo že iz površine razstavnega prostora. Lani je jugoslovanski paviljon zasedal 320 kv. metrov, letos pa centralna kolektivna razstava nekaj manjša, ker bo obsegala 300 kv. metrov. Zato pa se pridružuje še 150 kv. metrov, na katerih bo razstavljala Jugoslavija v okviru razstave lesa in 50 kv. metrov, katere bo zasedala poseben kiosk. Pojdimo lepo po vrsti po vseh teh treh razstavnih prostorih.

Na osrednjem razstavnem paviljonu bosta imeli glavno besedo Avstrija in Jugoslavija. V palači narodov bodo v priležni od leve proti desni razstavljali Madžarska, Avstrija in Jugoslavija. V prvem nadstropju pa bo uradna razstava Francije, in nekateri avstrijski razstavljavci.

Jugoslovanska udeležba bo letos došla obsežnejša kot je bila lani. To vidimo že iz površine razstavnega prostora. Lani je jugoslovanski paviljon zasedal 320 kv. metrov, letos pa centralna kolektivna razstava nekaj manjša, ker bo obsegala 300 kv. metrov. Zato pa se pridružuje še 150 kv. metrov, na katerih bo razstavljala Jugoslavija v okviru razstave lesa in 50 kv. metrov, katere bo zasedala poseben kiosk. Pojdimo lepo po vrsti po vseh teh treh razstavnih prostorih.

Na osrednjem razstavnem paviljonu bosta imeli glavno besedo Avstrija in Jugoslavija. V palači narodov bodo v priležni od leve proti desni razstavljali Madžarska, Avstrija in Jugoslavija. V prvem nadstropju pa bo uradna razstava Francije, in nekateri avstrijski razstavljavci.

Jugoslovanska udeležba bo letos došla obsežnejša kot je bila lani. To vidimo že iz površine razstavnega prostora. Lani je jugoslovanski paviljon zasedal 320 kv. metrov, letos pa centralna kolektivna razstava nekaj manjša, ker bo obsegala 300 kv. metrov. Zato pa se pridružuje še 150 kv. metrov, na katerih bo razstavljala Jugoslavija v okviru razstave lesa in 50 kv. metrov, katere bo zasedala poseben kiosk. Pojdimo lepo po vrsti po vseh teh treh razstavnih prostorih.

Na osrednjem razstavnem paviljonu bosta imeli glavno besedo Avstrija in Jugoslavija. V palači narodov bodo v priležni od leve proti desni razstavljali Madžarska, Avstrija in Jugoslavija. V prvem nadstropju pa bo uradna razstava Francije, in nekateri avstrijski razstavljavci.

Jugoslovanska udeležba bo letos došla obsežnejša kot je bila lani. To vidimo že iz površine razstavnega prostora. Lani je jugoslovanski paviljon zasedal 320 kv. metrov, letos pa centralna kolektivna razstava nekaj manjša, ker bo obsegala 300 kv. metrov. Zato pa se pridružuje še 150 kv. metrov, na katerih bo razstavljala Jugoslavija v okviru razstave lesa in 50 kv. metrov, katere bo zasedala poseben kiosk. Pojdimo lepo po vrsti po vseh teh treh razstavnih prostorih.

Na osrednjem razstavnem paviljonu bosta imeli glavno besedo Avstrija in Jugoslavija. V palači narodov bodo v priležni od leve proti desni razstavljali Madžarska, Avstrija in Jugoslavija. V prvem nadstropju pa bo uradna razstava Francije, in nekateri avstrijski razstavljavci.

Jugoslovanska udeležba bo letos došla obsežnejša kot je bila lani. To vidimo že iz površine razstavnega prostora. Lani je jugoslovanski paviljon zasedal 320 kv. metrov, letos pa centralna kolektivna razstava nekaj manjša, ker bo obsegala 300 kv. metrov. Zato pa se pridružuje še 150 kv. metrov, na katerih bo razstavljala Jugoslavija v okviru razstave lesa in 50 kv. metrov, katere bo zasedala poseben kiosk. Pojdimo lepo po vrsti po

„ZORA“

osrednje hrvatsko
založniško podjetje

Poleg številnih knjig izdaja tudi vodilno
hrvatsko književno revijo „REPUBLIKA“

Bospod Tadeja, pa Mannovi
 (Hamsbroockovi) (prvi pre-
 vod v Jugoslaviji), Lessing-
 ova »Hamburška dramaturgi-
 ja«, Gogolj, Eliot, Dostojev-
 ski itd. Pripravljalno izdajo
 Stenhalša (»Rdeči in črni«),
 Prusta (»Pot k Swanu«), Do-
 stojevskega (»Zločin in ka-
 zena«), Jamesa, Gida in Mere-
 ditza, medtem ko je že dni
 izšlo Hardyjevo delo »Tessa
 iz družine Urbervilles«.

Priloge vsebujejo:

Tuji pisli, ki jo prav tako
 ureja Novak Simić. Doslej je
 v njej izšlo več pomembnih
 del sodobnih svetovnih pi-
 sateljev, n. pr. »Velika stvar«
 Heinricha Mann, npr. »Vse-
 trobni svet« »Vintgar«
 pogostokrat zamolevaneja
 francoskega pripovednika Ju-
 lesa Vallesa, »Sadovi jeze«
 Johna Steinbecka, »Črni de-
 li« ameriškega črnoskega pi-
 satelja, »Vse trobni svet« iz-
 vabljive Prandelovih novel,
 »Vsak umira sam« Hansa Fal-
 lade, »Brivčevi spomini« ita-
 lijsanskega pisatelja Giovanni-
 ja Germaneta in pravkar
 Saritova »Mučnina« v prevodu
 Zina Zvezdovca, »Komu
 svet« roman »Komu svet«.
 Tu izidejo letos Vittorini,
 Faulkner, Camus, Joyce, Hux-
 ley, Rolland, Wells, Zweig,
 Pratolini, Dabit, Shaw, Pe-
 rez Galdos in drugi.

Ured izdala Dela Vladimira Nazora u petnaestih knjigah (uredil dr. Barac) in Avgusta Cesarca (doslej) osem knjig, uredil Ladislav Zimbrek), pa delo izdala Miroslav Krleža, izmed katerih nekatera celo po večkrat, n. pr. »Bla del Petrice Kerempuh«, ki veljajo menda za najkvalitetnejše knjigo jugoslovanske poezije.

Zelo aktivna je bila do lazi zbirka **Klasicno gledališče**, za katero ima skrb sedanji intendant Hrvatske narodne in dramske gledališča, Matković. V njej je izšla dolga vrsta izbranih odsekov del, domaćih in posebej se tuji, tako. Bemaarsch, Balise (Keremuh, Reber), Ibsen (Steinbrudze, Nora), Pustkin (Boris Godunov), Le-

saže (Turecart), Schiller (Fiesco), Spletkarstvo in ljubezen, Bazilijevski Bueckler (Dantonova smrt), Machiavelli (Mirandola), Goldeni (Mirandola), Lažniki, letos prido na svet, Kraljica in kralj (Mojst), Moč time, dve deli Diderota in dve knjigi španskih dram.

V zbirki Človeški dokumenti, ki jo ureja Sima Vucetić, so vključeni tudi deli iz francoskih enciklopedistov, prti pa »Pisma iz zapora« Antojana Gransajca. V tej zbirki pripravljajo Zbornik književnosti hrvaških pisateljev, ki bo posebno zanimiv.

Na vrsti je Mala knjiznica, ki jo ureja pesnik Gustav Krizmanić. V njej bodo najpomembnejša zbirka, samo v okviru zbirke »Zore,

ampak slovom v vsem povojnem jugoslovanskem založništvu. V tej zbirki je v zadnjih petih letih izšlo okrog 140 del. Posebna njena priključnost je, da vsebuje delo iz vsakega zgodovinskega obdobja in časov, hkrati pa prikupna oblika in vsaj do pred kratkim nizka, vsakomur dostopna cena. Seveda izhajajo v tej zbirki lahko je krajša dela, največ do 200 strani obsega. Posebej so pomembni prevodi nekaterih najslavnejših svetovnih lirikov, ki so izšli v Mali knjižnici. Letos sta na

vrsti Poe in Shelley izmed
angleških lirikov, pa se
neprijln. Baudelaire, ki je prav-
dila izid. Volker in Hoel-
derlin, izmed lirskih pred-
stavnikov drugih narodov.
Prozo zastopajo v letošnjem
letu n. pr. Capek, Wilde, Kla-
bund, Thomas Mann (Smrt
v Benetkah), Hesse, Rilke,
Gide, Zweig, Andrejev, Sar-
tre, Tacit (Germanija). V tej
zbirki izideta tudi dva Slo-
vence, Ciril Kosmač (Vidmar-
danski dan) in Josip Vidmar
(Literarne meditacije).

Svedba ne smejo pozabiti

partijsko "vodstvo", ki je žive-
lo v tujini in ki so ga cepili
spori med raznimi frakcijami,
se za svoje zaprte člane ni za-
potem je prišlo v kaznilnici v
Sremski Mitrovici zaradi čin-
daje bolj surovega ravnanja
z jetniki do velike gladovne
Piljada in še več drugih "poli-
tinskih" poslali iz Mitrovice v
Lepoglavo. V Lepoglavi so
kaznili tedaj že organizirani
sestankih so bila jasna in pro-
sto izražena. V razliko od
številnih drugih jetnikov se m-
koli ni obnašal kot kaznjenec

Biblioteka likovnih umetnosti, ki jo izdaja v redakciji Jele Tadijanović založba «Zora». Doslej sta izšla Brueghel in Daumier in pa Radovan s številnimi posnetki portala trogirске katedrale. V tej seriji izidejo «Antična skulptura na Hrvatskemu» s predgovorom Marcela Gorenc, pa še dve mapi, posvečeni starim dalmatinskim mojstrom Andeju Buxini, predgovor Liu-

Založba «Zora» izdaja tudi posebno zbirku **Biblioteka italijana** v Italijanskoj, v kateri so izšla dela Erosa Sequija, Avgusta Cesarca, Ive Vojnovica, iz Miroslava Krileza.

njam zlovo, bez osuđenih hrvatsko-
poljski slovar na čez 1300 strana-
nih, ki ga je sestavil Julije
Benet, in na drugi katkičin
slovar, ki je slovar, ujh besed, izraz-
ov in kratice dr. Bratoljub
Klaića. Pripravljajo hrvatsko-
italijanski slovar dr. Mirka
Deanovića, angleško-hrvatski
slovar dr. Rudolfa Filipovića
in hrvatsko-slovenski slovar G.
Samšalovića.

Revija »Republika«, o ka-
teri bom ob priložnosti obe-
sirneje spregovoril, urejata
prirednik Ivan Dončević in
pesnik Marin Franković. Z
izhajanjem je časovno malce
prizadela, da je daljša od
dnevnih, aprilska številka, Posebej
je treba poudariti, da je »Re-
publika« najcenejša jugoslov-
vanska književna revija. Le-
tošnje številke sistematično in
z uskomu opremila z deli svetov-
nih in domovnih umetnikov
Ljub. Babić.

T. P.

